

Link: [https://www.ictbusiness.info / vijesti / kako-europska-satelitska-neovisnost-jaca-sigurnost-gradana](https://www.ictbusiness.info/vijesti/kako-europska-satelitska-neovisnost-jaca-sigurnost-gradana)

Kako europska satelitska neovisnost jača sigurnost građana

Autor: **DRAŽEN TOMIĆ**

06.08.2025.

Ulaganje Europske unije u razvoj vlastite satelitske infrastrukture, potaknuto potrebom za strateškom autonomijom i smanjenjem ovisnosti o američkim i kineskim tehnologijama, donosi ključne prednosti za upravljanje krizama, obranu i pomoć u elementarnim nepogodama. S obzirom na sve učestalije ekstremne vremenske prilike uzrokovane klimatskim promjenama, ovakvi neovisni sustavi postaju nezaobilazni. Program IRIS², okosnica europske svemirske strategije, postavlja temelje za otpornu i sigurnu komunikacijsku mrežu koja će biti od vitalnog značaja u najkritičnijim trenucima. Pouzdanost satelitske veze također nudi ključnu alternativu ranjivim podmorskim kabelima koji čine okosnicu globalnog interneta, a čije oštećenje može paralizirati cijele regije.

Kada prirodne katastrofe poput potresa, poplava ili požara unište zemaljsku komunikacijsku infrastrukturu, sposobnost brzog uspostavljanja veza postaje presudna za spašavanje života i koordinaciju pomoći. Upravo tu IRIS², sa svojom planiranom konstelacijom od tristotinjak satelita, preuzima ključnu ulogu. Ovaj "sustav sustava" bit će operativan do 2030. godine, a njegova primarna zadaća je osigurati neprekinutu komunikaciju za hitne službe. Time se omogućuje prijenos ključnih podataka u stvarnom vremenu, uključujući telemetriju s dronova, medicinske podatke ili logističke upute za timove na terenu.

Nadalje, u kombinaciji s postojećim programom za promatranje Zemlje, Copernicus, IRIS² će omogućiti brzo slanje satelitskih snimaka visoke rezolucije pogođenih područja kriznim stožerima. Jednako je važna i uloga sustava u preventivnom nadzoru kritične infrastrukture, poput dalekovoda, brana i plinovoda, kako bi se spriječile katastrofe. Sustav će također pružiti sigurne vladine komunikacije korištenjem napredne enkripcije, a sama arhitektura koja kombinira satelite u različitim orbitama pružit će

dodatnu razinu otpornosti jer kvar na jednom sloju neće ugroziti funkcioniranje cijele mreže.

Paralelno s razvojem programa IRIS², privatne inicijative koje podupiru europske vlade, poput spajanja Eutelsat i OneWeb, već sada demonstriraju moć niskoorbitalnih (LEO) satelitskih konstelacija. Vrijednost ovakvih mreža dokazana je u stvarnim krizama, poput rata u Ukrajini, gdje je satelitski internet održao ključnu komunikaciju nakon uništenja zemaljske infrastrukture. Nudeći znatno nižu latenciju signala, ove mreže omogućuju komunikaciju u stvarnom vremenu i korištenje aplikacija koje zahtijevaju brzi odziv.

Prijenosni terminali, veličine ruksaka, mogu se dopremiti na bilo koju lokaciju i aktivirati u svega nekoliko minuta, stvarajući trenutnu komunikacijsku točku. Osim za hitne službe, brza uspostava interneta ključna je i za početak obnove i normalizacije života, omogućujući rad financijskih usluga i kontinuitet poslovanja u pogođenim područjima.

Stručnjaci naglašavaju da ulaganja u europske svemirske projekte nisu samo tehnološki, već i strateški imperativ. U kontekstu rastućih geopolitičkih napetosti i sve sofisticiranijih kibernetičkih prijetnji, posjedovanje vlastite, sigurne komunikacijske infrastrukture ključno je za zaštitu kritičnih digitalnih usluga. Programi poput IRIS² i GOVSATCOM osmišljeni su s "ugrađenom sigurnošću" kako bi bili otporni na pokušaje ometanja i napada.

Jedan od ključnih ciljeva je i postizanje pune interoperabilnosti među sustavima zemalja članica, kako bi u prekograničnim krizama pomoć i koordinacija mogli teći bez tehničkih prepreka. Ovi ambiciozni svemirski programi ujedno potiču razvoj visoke tehnologije i otvaranje novih radnih mjesta diljem Europe, jačajući njezin inovacijski kapacitet. U svijetu u kojem su krize sve učestalije, pogled u nebo nudi rješenja koja spašavaju živote na Zemlji.

* Projekt izrade serijala tekstova pod zajedničkim naslovom „MODERNE TEHNOLOGIJE I UMJETNA INTELIGENCIJA U SPREČAVANJU I RJEŠAVANJU KRIZA I ELEMENTARNIH NEPOGODA“ objavljen je uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz Programa za poticanje novinarske izvrsnosti za 2025. godinu.